

Motion till riksdagen 2006/07:U229

av **Gunvor G Ericson och Bodil Ceballos (mp)**

Sexuell och reproduktiv hälsa

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om ett fortsatt multilateralt stöd till organisationer som UNFPA och IPPF.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att de analyser och strategier som ligger till grund för Sveriges internationella utvecklingssamarbete ska lyfta fram kvinnors och mäns tillgång till sexuell och reproduktiv hälsoservice, inklusive tillgång till preventivmedel, kondomer och materiel som används vid förlossningar och utförandet av säkra aborter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Sverige ska utarbeta program för att stödja mottagarländer att själva bygga upp ett fungerande system av import eller produktion, kvalitetskontroll och distribution av SRHR-materiel, med ett särskilt fokus på materiel som behövs för att genomföra säkra aborter.

2 Motivering

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) handlar bl.a. om sexualupplysning och reproduktion, skydd mot hiv och aids och andra könssjukdomar samt tillgång till preventivmedel.

De senaste årtiondena har det världen över gjorts stora framsteg i arbetet kring SRHR. I många länder råder dock brist på kondomer, p-piller, spiraler och andra preventivmedel, samt på materiel som behövs vid förlossningar, mödravård och säkra aborter. Det föreligger stor risk att denna brist kommer att leda till fler oönskade graviditeter, osäkra aborter samt ökad mödradödlighet.

Det rapporteras bl.a. om brist på preventivmedel i Uganda, Kenya och Tanzania. Generellt råder det stor brist på kondomer i hela södra Afrika. Stu-

Fel! Okänt namn på

dier pekar på att det finns mindre än fem kondomer per vuxen man per år i hela Afrika söder om Sahara. Denna brist är mycket allvarlig, inte minst i relation till hiv/aids-epidemin. Rapporter om bristande tillgång på kondomer kommer också från Asien. Laos är ett av de länder i regionen som de senaste åren upplevt bristande tillgång inte bara på kondomer utan även på p-piller och spiraler. Det finns flera orsaker till bristen på preventivmedel och det materiel som används i SRHR-arbetet. Enligt FN:s befolkningsfond, UNFPA (United Nations Population Fund), har det intensiva förespråkandet av sexuella och reproduktiva rättigheter lett till att alltför många människor börjat efterfråga preventivmedel och annan sexuell och reproduktiv service. Samtidigt ökar antalet människor i sexuellt aktiv ålder år för år, vilket leder till ytterligare efterfrågan.

Tyvärr har den ökade efterfrågan och användning av preventivmedel och service inte samtidigt renderat i ökade biståndsanslag. Det samlade biståndet till materiel som används i arbetet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter har sedan 1996 legat still eller t.o.m. sjunkit.

Av avgörande betydelse är det motstånd som främst sker från länder som USA, Vatikanen och andra konservativa länder. Deras politik går i de flesta fall främst ut på att stoppa stödet till organisationer som arbetar med SRHR eller spridning av kondomer och i stället stödja organisationer som främst verkar för avhållsamhet.

Bristande biståndsanslag till sexuell och reproduktiv hälsoservice står i stark kontrast till handlingsprogrammet från Kairokonferensen 1994 (FN:s konferens om befolkning och utveckling) och FN:s millenniemål.

Sveriges politik för global utveckling utgår från den enskilda individens behov. SRHR, hivprevention och jämställdhet har prioriterats högt i det svenska biståndet. För att satsningar på SRHR, hiv/aids-prevention och jämställdhet ska bli meningsfulla måste det följaktligen finnas preventivmedel och annat SRHR-materiel att tillgå i de aktuella länderna. Sverige har de senaste åren ökat bidragen till organisationer som UNFPA och IPPF (International Planned Parenthood Federation) som arbetar med dessa frågor. Detta är mycket bra och stödet måste fortsätta. Vi tycker dock att Sverige bör föra fram bristen även i det bilaterala stödet.

Det bilaterala biståndet utgörs i dag bl.a. av stora sektorsstöd. Viktiga instrument för detta är Sidas landanalyser och landstrategier. I landanalyserna reflekteras det ofta över hiv-epidemin och dess konsekvenser. Ofta innehåller rapporterna statistik över mödradödligheten. Problemet är att det sällan analyseras djupare än så. I landanalysen för Tanzania kan man exempelvis läsa att mödradödligheten stiger – men det finns inga analyser om varför, inget om oönskade graviditeter, eller osäkra aborter, inget om preventivmedeltillgång eller tillgång på annan sexuell och reproduktiv service. Om analyser av tillgången till sexuell och reproduktiv service inte finns med i landanalyserna är risken stor att de heller inte finns med i landstrategierna. Finns de inte med i landstrategierna är risken stor att de faller bort i utformningen av Sidas stora landprogram eller sektorsstöd.

Vår mening är att Sverige borde agera mer kraftfullt när det gäller tillgången till SRHR-materiel i världen. SRHR-relaterade frågeställningar bör

Fel! Okänt namn på

vara en komponent i de landanalyser och landstrategier som utformas av UD och vid svenska ambassader runtom i världen.

Stockholm den 27 oktober 2006

Gunvor G Ericson (mp)

Bodil Ceballos (mp)